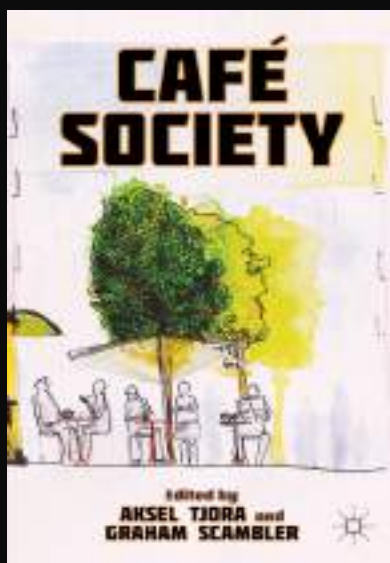
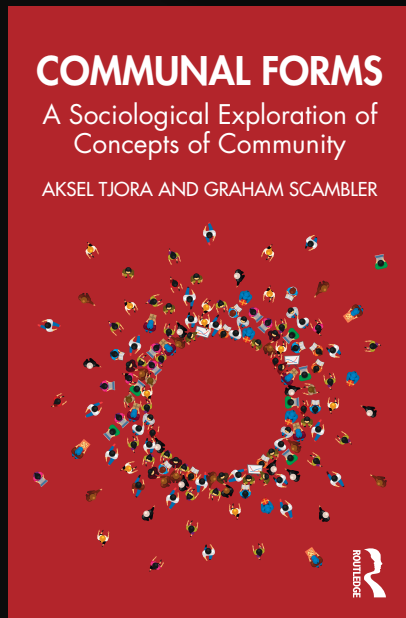
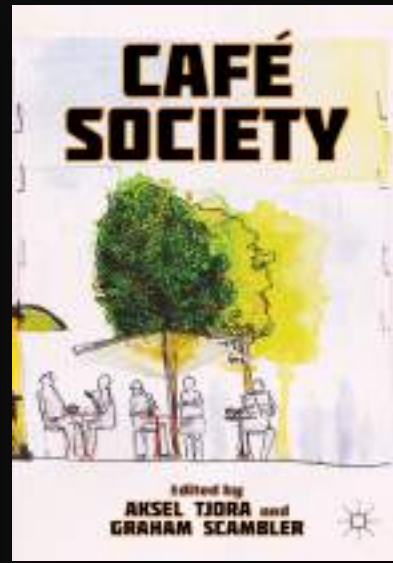

Aksel Tjora, NTNU

SOSIALE LANDSKAP

AMK-forsk

1993-1997

AMK-forsk

samhandling

Å ÅPNE DEN
FØRSTE ØLEN

Popular Music (2016) Volume 35/1. © Cambridge University Press 2015, pp. 64–83
doi:10.1017/S026114301500080X

The social rhythm of the rock music festival

AKSEL TJORA

Norwegian University of Science and Technology, Department of Sociology and Political Science, N-7491 Trondheim, Norway

E-mail: aksel.tjora@ntnu.no

Abstract

On the basis of observational studies in a number of rock music festivals during the period 2004–2012, I ask the following question in this paper: how does the music festival community arise and how is it maintained? With the help of perspectives from interactionist sociology and organisational studies I develop an analysis of how rock music festival 'skills' are collectively produced. A communally acknowledged competence is negotiated and made explicit by means, among other things, of the synchronisation of a daily rhythm that becomes common to many festivals. The present analysis will employ a close description of this rhythm's phases, and how transitions

Vil dere kjenne på puppene mine?

Det er tidlig ettermiddag på Storås. Konsertene har ennå ikke begynt og vi sitter 8-10 stykker rundt et stort leirbålområde mellom festivalcampen og konsertområdet, og griller medbrakte pølser og drikker øl. Det er sol og varmt, god prekonsertstemning og rolig prat mellom kjente og ukjente rundt bålet. En kvinne rundt 25 år kommer til bålet og spør hva vi synes om puppene hennes, i det hun løfter opp t-skjorta slik at vi kan se (hun har ingen BH på). Og joda, de fleste rundt bålet, både kvinner og menn, stemmer i at det var solide fine saker dette, og hun spør om noen vil kjenne på dem. Det er det også noen som gjør, i det hun tar en runde rundt bålet med tilbudet. Det er fortsatt avslappet stemning. Den puppestolte kvinnen vekker en form for lystighet, men ingen oppstyr, latterliggjøring eller andre negative sanksjoner. Etter å ha fått anerkjennelse for sine attributter, rusler hun inn på konsertområdet og vi ønsker henne en god festivalkveld.

FESTIVAL!

MELLOM RØLP, KULTUR OG NÆRING

AKSEL TJORA (RED.)

OLAV AASEDAL · MAREN BERG · ATLE WENNING
ARVE HJELSETH · KRISTIAN HEDBERG ·
ANDREAS HOMPLAND · ANNE KATHRINE LARSEN
STINE BATHUSCH · DANIEL NORDHAGEN · ANNE
WALLY RYAN · HILDE SEBASTIANSEN · HENTE ØVEDIE
SKOGVANG · ODDEVIK STORSTAD · ARVID VIKEN
MARIANN TILGA

CAFÉEN TJANN
AKADEMISK

FESTIVAL!

MELLOM RØLP, KULTUR OG NÆRING

AKSEL TJORA (RED.)

OLAF AASEDAL · MERETE BERG · ATLE WOLM SEIBACH
ARVE HJELSETH · KRISTE RAYHEIMEN HJØRDAHL
ANDREAS HØMPLAND · ANNE KATHRINE LARSEN
STINE B. MATHISON · DANIEL NØRBEK · ANNE
WALLY RYAN · HØRST SEBEC · HENTE ØVEDIE
SKOGVANG · ODDEG STORSTAD · ARVID VIKEN
MARIANN TILGA

GAFFELN TJAVN
ARADENSISK

TIDSSKRIFT FOR SAMFUNNSFORSKNING

FAGFELLEVDERT

UNIVERSITETSFORLAGET

ÅRGANG 58, NR. 1-2017, S. 67-83
ISSN ONLINE: 1504-291X
DOI: 10.18261/ISSN.1504-291X-2017-01-03

Musikkfestivalens kollektive effervesens

The collective effervescence of the music festival

Lisbeth Elvira Levang

Stipendiat, Institutt for sosiologi og statsvitenskap, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
lisbeth.levang@ntnu.no

Tor Anders Bye

Sosiolog, Sosiologisk Poliklinikk, Trondheim
toranders@sopol.no

Anne Hirrich

Sosiolog, Sosiologisk Poliklinikk, Trondheim
anne@sopol.no

Nina Helen Aas Røkkum

Sosiolog, Sosiologisk Poliklinikk, Trondheim
nina@sopol.no

Thomas Ueland Torp

Sosiolog, Sosiologisk Poliklinikk, Trondheim
thomas@sopol.no

Aksel Tjora

Professor, Institutt for sosiologi og statsvitenskap, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
aksel.tjora@ntnu.no

SAMMENDRAG

Festivaler har blitt viktige for formidling av levende populærmusikk og andre kulturuttrykk idet de trekker horder av publikum til byer og bygder hver eneste sommer. I denne artikkelen søker vi å forstå denne populariteten, og samtidig utnytte etablerte sosiologiske teorier for å utvikle en sosiologisk tilnærming til festivalfenomenet. På bakgrunn av deltakerintervjuer på Pstereofestivalen i Trondheim sommeren 2015, identifiserer vi «festival-

SOSIOLOGISK POLIKLINIKK

festivalforskning

WELLES BITTER
VIA
FESTIVAL
FOR DEGE

BARROW ST

NO THROUGH RD
BARRON ST

NO
LEFT
TURN

Vertical chalkboard menu on the left wall.

Chalkboard menu section 1.

Chalkboard menu section 2.

Chalkboard menu section 3, titled "Lunch".

Chalkboard menu section 4, titled "Desserts".

Biscuits \$2.00

Pies \$2.00

Tredjeplasser/møteplasser

- Tilsiktede møteplasser: kaféer og puber, etc
- Utilsiktede møteplasser: nærbutikken, treningssenteret, etc
- TREDJEPLASSER (Ray Oldenburg):
 - etter hjemmet (1. plass)
 - arbeid/utdanningssted (2. plass)
 - men med stor betydning for identitet, samhørighet, fellesskap...

Vertical chalkboard menu on the left wall.

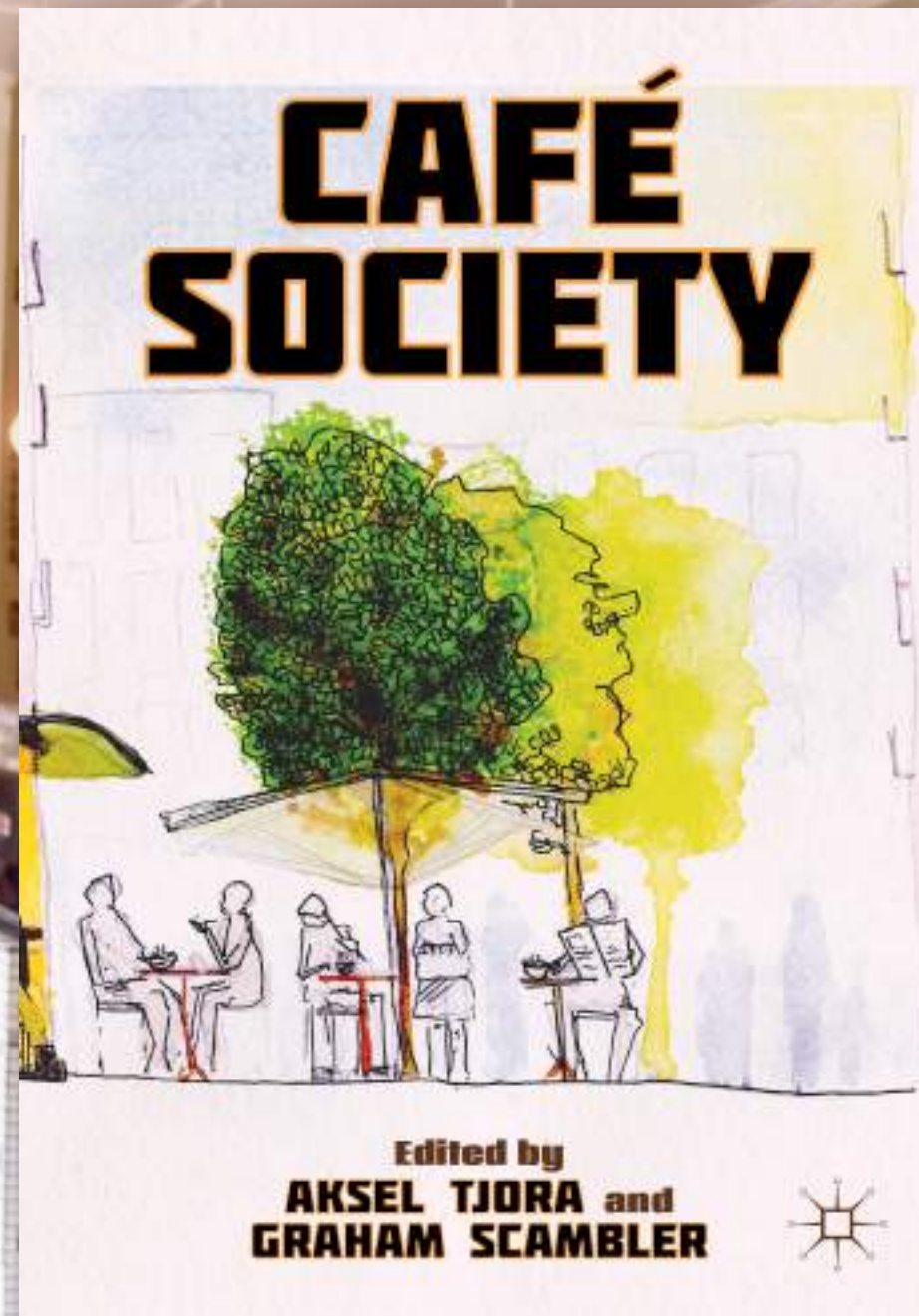
Chalkboard menu section 1.

Chalkboard menu section 2.

Chalkboard menu section 3, titled "Lunch".

Chalkboard menu section 4, titled "Desserts".

Biscuits \$2.00
Poppies

COMMUNAL AWARENESS IN THE URBAN CAFÉ

Aksel Tjora

There is no doubt that cafés and coffee shops are great places to meet friends and colleagues, to chat, plan work, just take a break together, have a coffee obviously, or otherwise be social in the urban facilities that these venues offer. However, the cafés are much more than meeting places; in fact they may be places not to meet, not to talk, not to be social, at least explicitly: they might be places for solitude (cf. chapter 9). My interest in this chapter is with *subtle communal processes*, or what I would like to call *communal awareness* in cafés. While people come to cafés to be alone, just sipping to a coffee by themselves, reading the newspaper or a book, or working by the use of a laptop PC (perhaps connected through a wireless network, cf. chapter 8), my café observations support the idea of a *café sociality* supporting ad hoc chats and a *communal* atmosphere. Using cafés for work or a break in solitude does not therefore undermine these places as social. Rather, the subtleness of *café communities* may challenge the familiar notion of community, both in everyday language and in the social sciences. With this chapter, I apply this challenge from café studies to explore community as situational and place-based, but often subtle. I am curious about how one can understand community on basis of social life in the café. As

COMMUNAL AWARENESS

COMMUNAL AWARENESS

AKSEL TJORA OG IDA MARIE HENRIKSEN

SAMHANDLING OG SAMFUNN

Med kaféen som forskningsfelt

ÇAPPELEN DAMM AKADEMISK

AKSEL TJORA OG IDA MARIE HENRIKSEN

SAMHANDLING OG SAMFUNN

Med kaféen som forskningsfelt

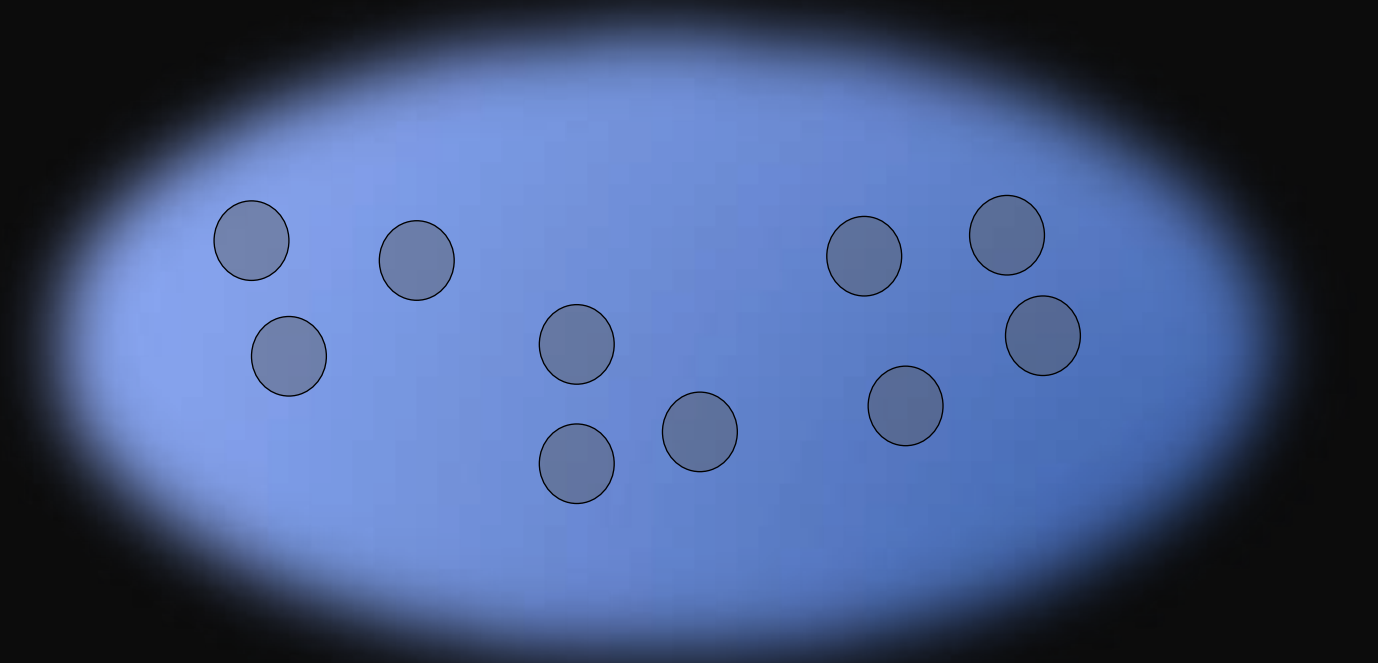
ÇAPPELEN DAMM AKADEMISK

passiare soner

- knytte det sosiale til det fysiske
- det fysiske stedet som rom for spontanitet

passiare soner

attraktive (korte eller lengre) opphold,
tilfeldigheter, rekreasjon, distraksjon

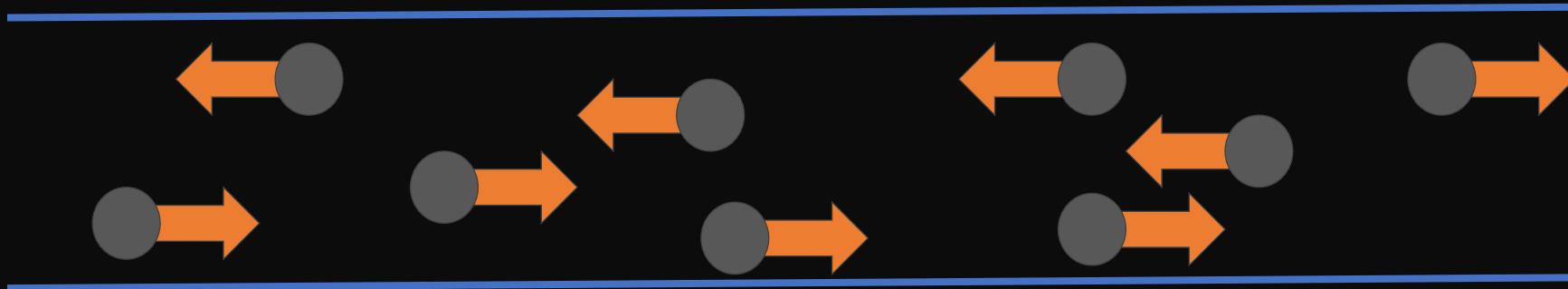

SOSIOLOGISK POLIKLINIKK

potensielle (dyadiske) passiarer (matematisk/teoretisk)

- potensielle passiarer: $n*(n-1)/2$
- 2 mennesker: 1 potensiell passiar
- 4 mennesker: 6 potensielle passiarer
- 10 mennesker: 45 potensielle passiarer
- 100 mennesker: 4950 potensielle passiarer
- 1000 mennesker: 499.500 potensielle passiarer

passiare linjer

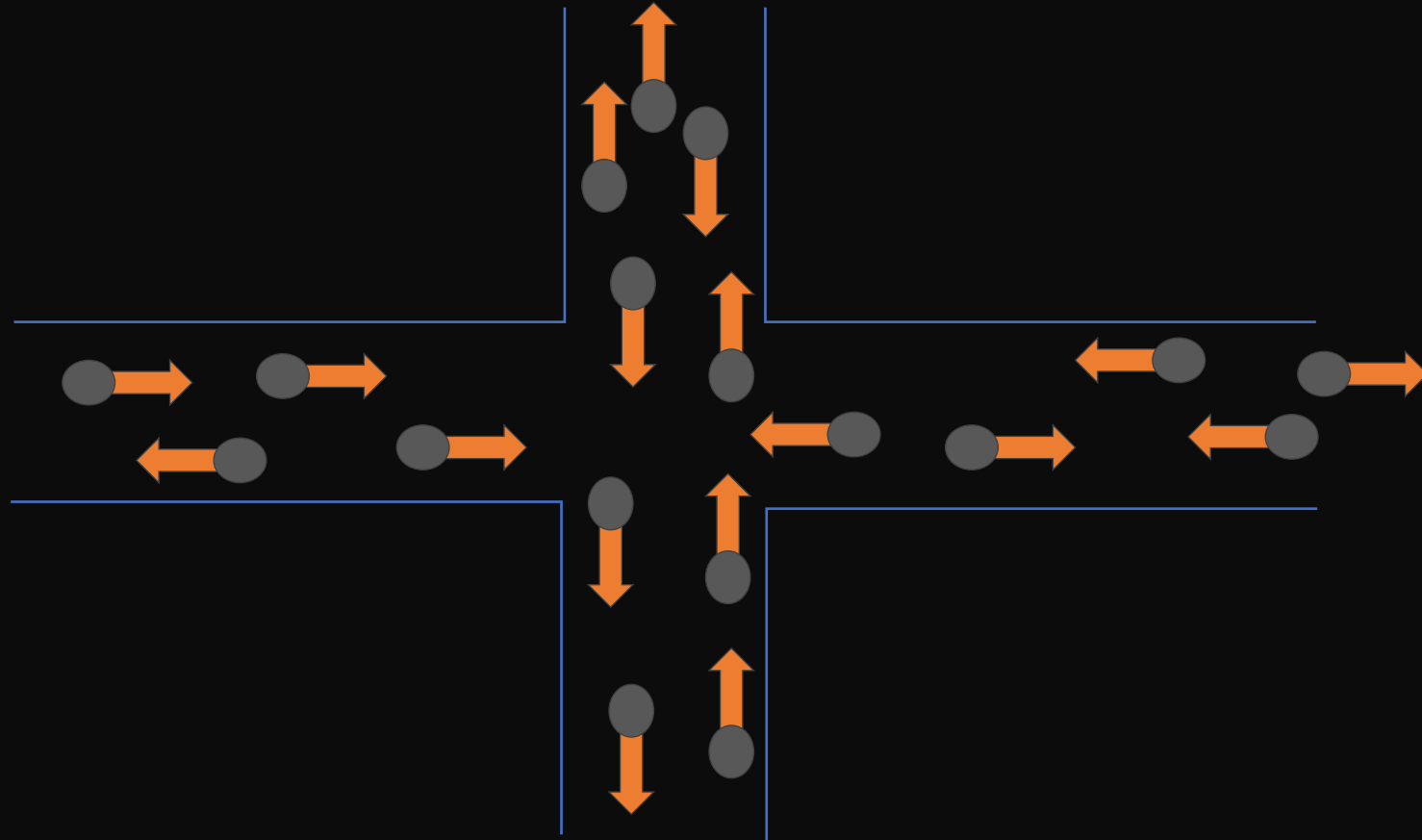

transport i begge retninger,
særlig gange og sykling

passiare nav

transport i alle retninger, særlig gange, sykling

DNB

DNB

WC

3,15

Plan nr 1, 2016

PASSIARE FELLESSKAP

I sosiologiens møte med arkitektur og planlegging oppstår det et behov for begrepsutvikling om sosiale prosesser i tilknytning til fysiske rammer. I denne artikkelen forsøker jeg derfor å redegjøre for en «passiarteori» som bringer mikrososiologiske betraktninger inn i møte med det romlige. Målet med artikkelen er å berede grunnen for en form for arkitekturvennlig sosiologi, i denne omgang med vekt på sammenhenger mellom fellesskap, sosiale prosesser og bevegelse eller opphold i rom. Jeg starter med å skissere i svært korte trekk hvordan fellesskap har blitt drøftet i sosiologien og deretter hvordan fysiske forhold bør knyttes til dette.

Aksel Tjora er professor i sosiologi ved NTNU i Trondheim, med forskningsinteresser knyttet til byutvikling, teknologi, helse og sosiale fellesskap.

Av Aksel Tjora

Som en liten oppvarming kan det være verdt å nevne at sosiologien som fagområde generelt er knyttet til å forstå og forklare kollektiv menneskelig adferd. Det C. Wright Mills (1959) kalte «den sosiologiske forestillingen» er rettet mot å forstå individets plass i en større helhet, forholdet mellom individ og samfunn, og forholdet mellom biografien til individuelle medlemmer i ethvert samfunn og historien til dette samfunnet. Fagområdet spenner derfor vidt, og kan ofte starte med en interesse for individets situasjon, men da for å kunne si noe om fenomener på gruppe- eller samfunnsnivå. I mitt pågående arbeid med begreper knyttet til fellesskap og fellesskapsprosesser (se f.eks. Tjora 2013a) er den sosiologiske interessen særlig knyttet til forholdet

vesentlig å forstå i mer nyansert forstand hva dette «levende» henviser til, hvordan det oppstår og vedlikeholdes, samt hvordan man kan tenke om det i tilknytning til fysiske omgivelser. Det blir også viktig å kunne forstå begrensningene for de fysiske strukturenes mulighet til å bestemme sosiale prosesser, hvordan det sosiale danner utgangspunkt for mulige scenarier, samt hvordan kommunikasjons-teknologi griper inn.

Fellesskap i sosiologien

Mye av den sosiologiske tenkningen omkring fellesskap har tatt utgangspunkt i samfunnsendringer i forbindelse med industrialisering, arbeidsdeling og byutvikling. Den tyske sosiologen Ferdinand Tönnies brukte begrepene «*Gemeinschaft*» og «*Gesellschaft*» (1887) for å beskrive ulike fellesskap, henholdsvis det tradisjonelle samfunnet med tette sosiale relasjoner og avhengigheter, og det moderne samfunn med mer forretningsmessige sosiale koblinger. Den samtidige franske sosiologen Emile Durkheim (1893–1964) var særlig opptatt av ulike former for solidaritet: *Mekanisk solidaritet* fant man i samhold basert på sosial og økonomisk likhet; samt felles religion og tradisjon. Den *organiske solidariteten* ble derimot bygget opp rundt ulikhet, gjennom arbeidsdeling og gjensidig avhengighet. Disse tidlige sosiologene forbinder endringer i fellesskap med overgangen fra jordbruksamfunn til industrisamfunn. Selv om de bare implisitt er opptatt av det fysiske miljøet, knyttet til naturhushold og industri, legges til grunn en idé om at det sosiale er relatert til produksjon og økonomi, som igjen er formet av – og bidrar til å forme – samfunnet i fysisk forstand.

Vi finner en mer eksplisitt kobling mellom det fysiske og det sosiale i nyere urbanstudier, som problematiserer industrisamfunnets backstøtte, de store

Plan nr 1, 2016

Munkegata

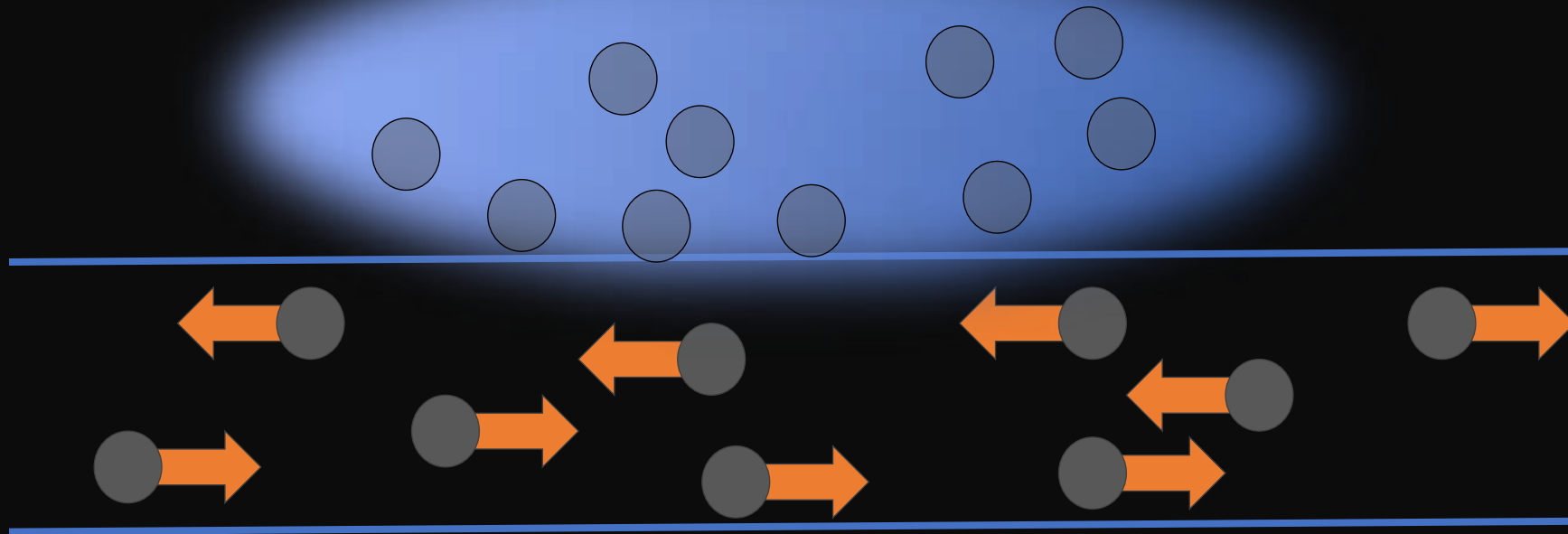
Kongens gate

Kongens gate

Kongens gate

Munkegata

passiare linjer/soner

transport i begge retninger (i linje) og tilliggende opphold (i sone)

Sone

KALAV

transparens

1

2

5

6

9

10

Catch of the Day
Grilled Basamundi \$22
Served w/ chips & Salad
Chicken Burger
with Bittermilk
Sauce Mayo
\$12
Salad
Fresh Herbs

Several men in light blue shirts are seated at an outdoor table, engaged in conversation and eating. There are green bottles on the table.

SERE
OSTA
COMALAU

TSING

Section 3

FOREST LODGE CAFE

SCHOOL ZONE

NO RIGHT TURN

NO SMOKING PLEASE

TOBY'S ESTATE

[Clipboard with illegible text]

PAPER & CARDBOARD

Pain de Sucre

BREAKFAST / LUNCH

Eggs on Toast	\$13.50
Eggs Benedict	\$12.50
Chicken Special	\$14.50
Omelette	\$10.50 - \$12.50

1100 St. James St. Suite 1000 St. James, WI 53591
Phone: 735-2244

COFFEE & TOAST

- \$1.50 - \$2.50
- Regular / Large / Coffee & Toast or Omelette / \$12.50

1100 St. James St. Suite 1000 St. James, WI 53591
Phone: 735-2244

FIRE SAFETY DOOR

vente på kaffe/lunsj

spontanitet
forrestenisme

Urban Studies

51(10) 2111–2124, August 2014

Article

Interaction Pretext: Experiences of Community in the Urban Neighbourhood

Ida Marie Henriksen and Aksel Tjora

[Paper first received, December 2012; in final form, June 2013]

Abstract

It has been suggested that community, social cohesion and territorial ties in neighbourhoods may be characterised by three directions: the lost, the saved and the transformed. On the basis of a number of case studies in a Norwegian city, it is found that these three trends exist together, on the basis of various local interactive practices. The concept of an interaction pretext is developed to answer in a more nuanced way how various forms of social ties are developed, maintained and/or altered. By combining this concept with local activity, four community types are specified that may characterise different neighbourhoods and that may also exist in parallel at one place: the passing-by community, the tight community, the weak community, and the split community. Demonstrating the potential of a more detailed empirical approach to the community question, the paper warns against too

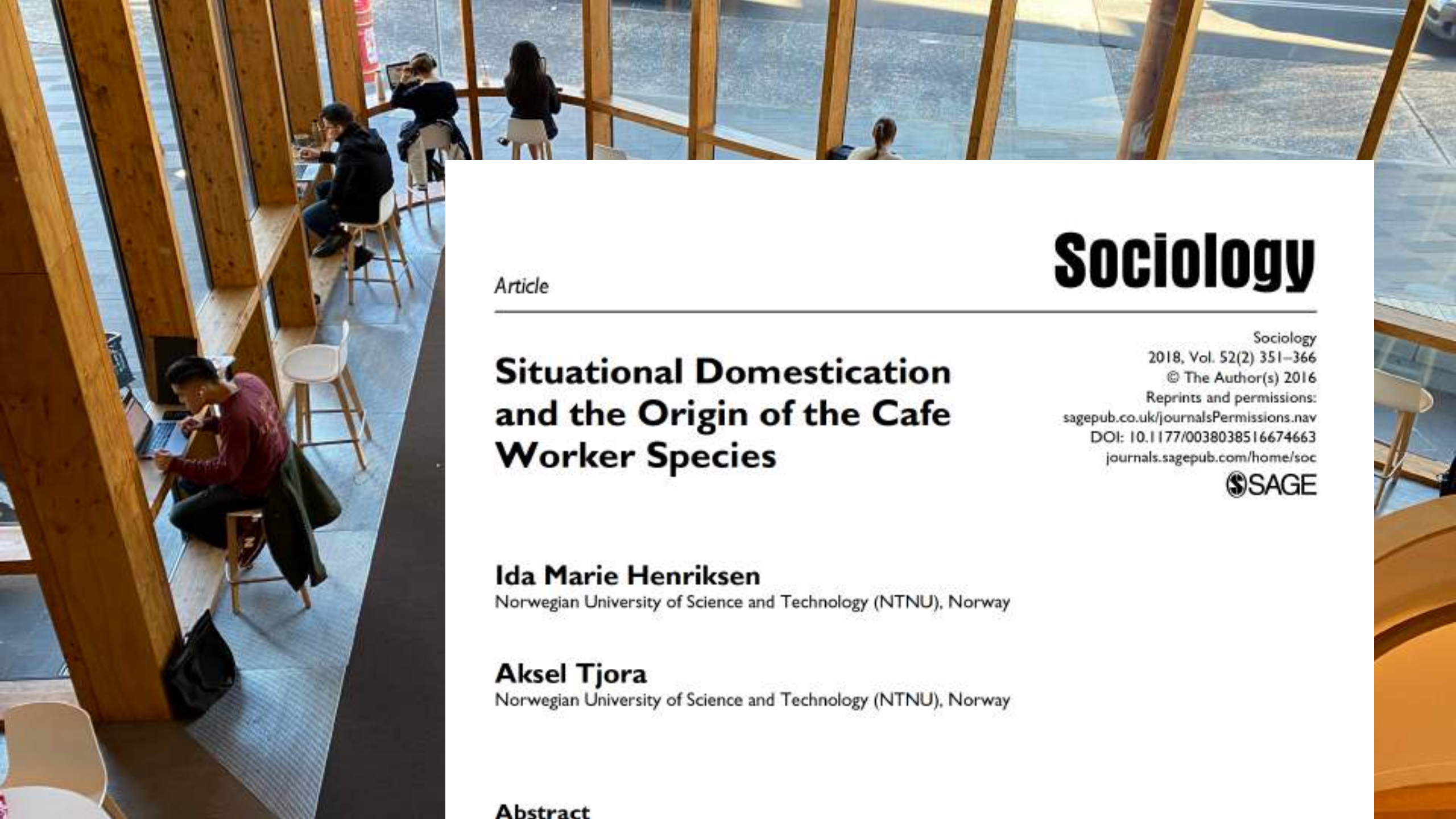
Saint Helen's
**COMMUNITY
GARDEN**

**TO BECOME A MEMBER &
SHARE THE PRODUCE
JOIN US ON SUNDAYS: 9-11AM
THURSDAYS: 5-6PM (SUMMER)**

**GIVE
PEAS
A
CHANCE**

Sociology

Article

Situational Domestication and the Origin of the Cafe Worker Species

Ida Marie Henriksen

Norwegian University of Science and Technology (NTNU), Norway

Aksel Tjora

Norwegian University of Science and Technology (NTNU), Norway

Abstract

Sociology

2018, Vol. 52(2) 351–366

© The Author(s) 2016

Reprints and permissions:

sagepub.co.uk/journalsPermissions.nav

DOI: 10.1177/0038038516674663

journals.sagepub.com/home/soc

SATANG
TAKE AWAY OR EAT IN B.Y.O. TEL: 9280 0956

FELLESSKAP

- som solidaritet (samhold)
- som integrasjon
- som interaksjon
- som identifikasjon
- som kommunikasjon
- som arbeid
- som fysisk nærhet

FELLESSKAP

- som solidaritet (samhold)
- som integrasjon
- som interaksjon
- som identifikasjon
- som kommunikasjon
- som arbeid
- som fysisk nærhet

affordances

Pain de Sucre

BREAKFAST / LUNCH

Eggs on Toast	\$13.50
Eggs Benedict	\$12.50
Chicken Special	\$14.50
Omelette	\$10.50 - \$12.50

1100 St. James St. Suite 1000 St. James 1100 St. James St. Suite 1000 St. James 1100 St. James St. Suite 1000 St. James

COFFEE & TOAST

- \$1.50 Coffee / \$2.50 Mocha
- Regular / Large / Coffee & Toast or Pastries \$10.00

1100 St. James St. Suite 1000 St. James 1100 St. James St. Suite 1000 St. James

FIRE SAFETY DOOR

Det offentlige rommets flerdimensjonale fellesskap

Hva er fellesskapets forutsetninger? Hvilke sosiale forhold må være på plass for at folk skal være komfortable i offentlige rom? Aksel Tjøra skisserer her perspektiver for det offentlige rommets fellesskap.

Arbeid med utrumningsvåking i norske byer og tettsteder har påpekt et levede miljø, hvor mennesker føles og møtes, litt betydelig oppmerksomhet. Begreper som ermidlet, vettulsering, levede byens og urbane kvaliteter har åpnet seg som led i det gode over det ganske land og gjennomfører forslagene om fysiske miljøer som skal være åpne, tilgjengelig og legge til rette for folk føles av tilhørighet. Men skaper det fysiske rommet er det en rekke sosiale forhold som må være på plass for at folk skal føle seg hjemme – for følelsen av en hjemmebane og for følelsen av et fellesskap. Jeg tar i denne artikkelen utgangspunkt i den nye boken *Hva er fellesskap* (Tjøra 2018), hvor jeg forsøker å rekonstruere fellesskapets bestanddeler, ledere eller representasjoner, som (1) samhold, (2) integrasjon, (3) interaksjon, (4) identifikasjon, (5) kommunikasjon, (6) arbeid og som (7) fysisk nærhet. Artikkelens hovedspørsmål vil være, for det første hvordan er det mulig via disse dimensjonene å forestille seg offentlige rom som legger til rette for gode sosiale fellesskap? For

det andre hvordan skal man forbinde utfordringer ved de samme dimensjonene forklarer de gode integrasjonsmekanismer (den fysiske) utforming og utviklingen av offentlige rom? Artikkelens bidrag er dermed en nyansert og nyaktuelle diskusjon av det offentlige rommets muligheter og begrensninger.

Jeg vil først skissere opp de ulike perspektivene, med fokus på hvordan disse gjør seg relevante for det moderne offentlige rommets fellesskap. Deretter vil jeg problematisere det offentlige rommets potensial ut fra disse.

SAMHOLD

Spørsmålet om fellesskap som samhold er tett knyttet til den franske sosiologen Emile Durkheim og hans oppfatning av solidaritet (Durkheim 1993). Han foreslo at overgangen fra et tradisjonelt samfunn til et moderne urbanisert industriensamfunn medførte en overgang fra mekanisk til organisk solidaritet. For Durkheim er mekanisk solidaritet en form for sosial integrasjon av medlemmer i et samfunn som har felles verdier og overbevisninger. Han oppfatter dette som en skolektiv bevissthet, hvor hvert enkelt individ har en tati-for-gitt forestilling om hva det kollektive handler om, at man er ferdig inn i det og at man alltid vil være en del av det. Han etablerte

organisk solidaritet som en kontrast, der sosial integrasjon oppste ut fra enkeltpersoners behov for hverandres tjenester. I et samfunn preget av organisk solidaritet, vil vi finne større arbeidsdeling og dermed avhengighet mellom personene, som ikke organiserer i en levende kropp. Samfunnet er i mindre grad avhengig av å tvinge oss arbeidsoppgaver på alle medlemmer, men snarere av å regulere forholdet mellom ulike grupper og personer, for eksempel gjennom bruk av kontrakter og lover, men også som uformell sosial kontroll ved folks årvilighet overfor hverandres adferd. Det moderne offentlige rommets fellesskap vil i et slikt perspektiv handle om transaksjonell arbeidsdeling og avhengigheter slik vi for eksempel finner i et marked.

INTEGRASJON

Integrasjon handler i korte trekk om hvordan ulike grupperinger av mennesker lever håndet eller separert. Det er gjerne ved studiet av integrasjonsprosessen (hvordan de som er ferdig med arbeid trekk i integreringen mellom innvandrerne og befolkningen ellers for mens innvandrerne selv gjerne er innatt på en levede tilpassingsprosessen, vil deres barn – som er født og oppvokst i Norge – forenes en likeverdige plass i det norske samfunnet (Tjøra og Michelsen 2015). Vidt at så godt

Aksel Tjøra
PROFESOR, FORFATTER FOR
SOCIOLOGI OG SOSIALANTROPOLOGI
NTNU

FELLESSKAP

- som solidaritet (samhold)
- som integrasjon
- som interaksjon
- som identifikasjon
- som kommunikasjon
- som arbeid
- som fysisk nærhet

FELLESSKAP I TID OG ROM

ROM/STED

UAVHENGIG

AVHENGIG

UAVHENGIG

RESSURSFELLESSKAP
DROPBOX DRIVE
DISKUSJONSLISTER

STEDSFELLESSKAP
KAFEEN PARKEN
TREDJEPLASSER

TID

KONSTANT

MELDINGSFELLESSKAP
MESSENGER FACEBOOK
INSTAGRAM

OPPHOLDSFELLESSKAP
BOMILJØ NABOLAG
BYGD BYDEL

AVHENGIG

INSTANT

TALEFELLESSKAP
SKYPE FACETIME TELEFON

HENDELSESFELLESSKAP
FESTIVAL GATEFEST
BURSDAGSSELISKAP

FELLESSKAP

- som samhold
- som integrasjon
- som interaksjon
- som identifikasjon
- som kommunikasjon
- som arbeid
- som fysisk nærhet

